

debat@pol.dk

Fra:

Iben Fritsche

Forstander Frederiksberg Husholdningsskole og medlem af Danske Madpublicister

Du kan selv være klam !

Jeg havde da nær fået morgenægget galt i halsen, da Politiken på forsiden præsenterede læserne for de store anstrengelser veluddannede akademikere gør sig, for at finde en psykologisk forklaring på børns kræsenhed. Jeg kunne godt lide at vide, om det er helt seriøst ment. Det fremstår umiddelbart som en joke, men længere inde i avisen, bruger man to sider på at belyse problemet ! Her forklarer en familie på fire, læseren om, hvad de hader af mad. Jeg mener ikke man kan hade en fisk. Man kan hade krig og vold og andre ting i den boldgade – men en fisk, nej. Ved denne familie, med så ”store problemer” overhovedet, at en fisk ikke er en firkantet hvid pakke i en frysedisk, men et dyr der afhængig af art, kan tage sig meget forskelligt ud, naturel eller i mange lækre tilberedninger. Sikkert ikke, for tiden bliver højst sandsynligt brugt på at ”tilberede” den ugentlige spaghetti i kødsovs, hvis ikke man piller i navlen på de små Jesus-kloninger, der sætter dagsordenen på familiens gastronomiske spisekort.

Enhver opdragelse af barnet, er opdragelse af en selv. Det burde alle forældre have in mente. Men mange familier med ”projekt børn” har så forfærdelig travlt med at vise sig selv og især omverdenen, hvor dygtige de er til at forvalte deres ”kvalitets tid”, så den må for Guds skyld ikke indeholde een eneste lille konflikt. Nu er kræsenhed jo i høj grad en magtkamp og ikke, som mange tror, et udtryk for, at børnene ikke kan lide maden. Det er et punkt hvorpå mange børn ved, at de kan få den opmærksomhed, de tørster efter. Forældre i dag, er så uendeligt bange for, at sætte grænser og stille krav til deres børn. Børnene opfatter det naturligvis som ligegyldighed, hvilket det også er. Voksne stiller krav til deres omgivelser og til dem de respekterer, deres ægtefælle, kolleger og hele det omgivende samfund, men ikke deres børn. Altså, respekterer de dybest set ikke deres egne børn. De kunne kræve at: ”du spiser den mad der bliver serveret” eller ”vi har en ordentlig omgangstone og den mad din mor eller far har brugt penge, tid og kærlighed på at tilberede til os, den er ikke klam!”. Sådan taler man ganske enkelt ikke til hinanden. Det krav kunne man også stille.

Som mor til tre har jeg været alle aldres magtkampe igennem. Den første kamp var imidlertid – tro det eller lad være – med sundhedsplejersken, der som villig repræsentant for Nestlé, prøvede at tilføre mit lille uskyldige afkom sukkerafhængighed, i en alder af tre måneder. Men der satte jeg hælene i. For det første er det dybt amoralsk, at offentligt ansatte sundhedsplejersker går et multinationalt firmas ærinder og for det andet, er det sundere for børn at få ordentlig hjemmelavet, frisk og varieret mad allerede i starten af deres liv. Deri var de forskellige sundhedsplejersker og jeg ganske uenige. Når nu det andet var så nemt !!! – den lader vi lige stå et øjeblik.

Nu er mine børn jo ganske almindelige, så i deres første leveår prøvede de også grænser af, men de måtte erkende, at være havnet i en familie, hvor der kun blev serveret én ret og der var aldrig et alternativ til middagsmaden. Ja, man kunne oven i købet være så uheldig at få samme ret to dage i træk. Jeg har aldrig hørt om børn, der er døde af sult fordi de var kræsne, men jeg hører dagligt om en del børn, der bevæger sig med ”det ene ben i graven”, på grund af overvægt og de livsstilssygdomme det allerede i en tidlig alder giver mange. For nylig anklagede en kvindelig læge

forældre for, ved dårlig ernæring og manglende motion, at slå deres egne børn ihjel. Mange følte sig ”støt på manchetterne”, men sagen er, at det er sandt. Så enkel er virkeligheden, desværre. Og der er kun én part der bærer skylden for sukkersyge, overvægt og senere i livet, kræft og hjertekarsygdomme. Det er de forældre der ikke har turdet at tage ansvar og være voksne i forhold til deres børn. Det behøver vi ikke lange rapporter til at udrede for os.

I mit arbejde møder jeg ofte unge der med fjogede grimasser møder al mad med ”addrr”. Når man spørger om de har smagt det, er svaret næsen altid negativt. Hvor er det synd, at de aldrig har fået muligheden. Tænk, hvis de hele livet skulle have det samme slags tøj på eller kun måtte farve tegninger med tre forskellige farver tuscher. Hvilken forælder ville drømme om, at begrænse sit barn i kreativ udvikling. Nej, vel ? Men mad er lige så forskellig, kreativ og sanselig, som meget kunst og hvem ønsker at se ”glarmesterkunst” på sine børns vægge når de flytter hjemmefra. Hvem ønsker at kræsenhed begrænser deres sociale relationer.

Udover det ernæringsmæssige har måltidet en social funktion, som forældre ved manglende opdragelse, afskærer deres børn fra at deltage i. Mange børn har problemer med at besøge kammerater. De kan for eksempel ikke overnatte hos hinanden, fordi deres spisevaner forhindrer dem i at være væk hjemmefra, i længere tid af gangen. Når børnene bliver ældre, er de ofte flove over deres kræsenhed og deraf store gastronomiske uvidenhed, som gør det svært at gå med venner og veninder til middag eller på restaurant. Det er synd, at de er vokset op hos forældre der var så klamme, at de ikke turde tage et ansvar.